

Quickscan natuurwaardenonderzoek Spant Tolbert

In het kader van de Wet Natuurbescherming

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Spant in Tolbert

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: B.J.Z.Nu
Contactpersoon: dhr. W. Bekke

Projectnummer en versie: 812, versie 1.0		Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 2 juni 2016 Geactualiseerd 15-2-2017
Ligging projectgebied: Spant Tolbert		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Corrigendum in verband met de Wet natuurbescherming.....	3
Samenvatting.....	7
1. Inleiding.....	9
2. Het plangebied.....	10
2.1 Situering.....	10
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	10
3 Voorgenomen activiteiten.....	12
3.1 Algemeen.....	12
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	12
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	13
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	13
4. Gebiedsbescherming.....	14
4.1 Algemeen.....	14
4.2 Natura 2000-gebied.....	14
4.3 Ecologische Hoofdstructuur.....	14
4.4 Slotconclusie.....	15
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	16
5.1 Methode.....	16
5.2 Verwachting.....	17
5.3 Onderzoeker.....	17
5.4 Resultaten.....	17
5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek.....	20
5.6 Volledigheid van het onderzoek.....	20
6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	20
6.1 Toetsingskader.....	20
6.2 Wettelijk kader per soortgroep.....	20
7. Conclusies en advies.....	23
Bijlagen:.....	25

Corrigendum in verband met de Wet natuurbescherming

1. Inleiding

In voorliggend rapport is de voorgenomen (ruimtelijke) ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet. Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de Vogel- en Habitatrichtlijn) zo helder mogelijk geïmplementeerd. Bovendien sluit het instrumentarium van de Wet natuurbescherming aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

Met de Wet natuurbescherming komt de bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen in het kader van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ingrepen in principe bij de provincies te liggen. In onderstaande tekst wordt het nieuwe wettelijk kader gepresenteerd en afgesloten met een toetsing van de onderzoeksresultaten van het uitgevoerde onderzoek aan de Wet natuurbescherming.

2. De Wet natuurbescherming

2.1 Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

2.2 Soortenbescherming en het nee, tenzij principe

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

2.3 Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren

en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

2.4 Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

2.5 Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1 Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.

2 Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.

3 Tenslotte is er een beschermingsregime voor ‘andere soorten’ waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Amfibieën	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Amfibieën	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Amfibieën	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Amfibieën	meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
Amfibieën	middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren-landzoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>

Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing	Mustela putorius
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergmuis	Micromys minutus
Zoogdieren-landzoogdieren	dwergspitsmuis	Sorex minutus
Zoogdieren-landzoogdieren	egel	Erinaceus europeus
Zoogdieren-landzoogdieren	gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Zoogdieren-landzoogdieren	haas	Lepus europeus
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	Mustela erminea
Zoogdieren-landzoogdieren	huisspitsmuis	Crocidura russula
Zoogdieren-landzoogdieren	konijn	Oryctolagus cuniculus
Zoogdieren-landzoogdieren	ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Zoogdieren-landzoogdieren	ree	Capreolus capreolus
Zoogdieren-landzoogdieren	rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Zoogdieren-landzoogdieren	tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Zoogdieren-landzoogdieren	veldmuis	Microtus arvalis
Zoogdieren-landzoogdieren	vos	Vulpes vulpes
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	Mustela nivalis
Zoogdieren-landzoogdieren	woelrat	Arvicola terrestris

Lijst met vrijgestelde soorten in Groningen.

3 Toetsing aan Wet natuurbescherming

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdier-, vogel-, amfibieën- en vleermuissoorten.

Vleermuizen benutten het plangebied als foerageergebied, benutten de beplanting langs de randen van het plangebied mogelijk als vliegrouete en benutten de gebouwen in het plangebied mogelijk als vaste verblijfplaats. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt de functie van het plangebied als foerageergebied niet aangetast, maar dat geldt mogelijk niet voor de aanwezige vliegroutes en verblijfplaatsen. De wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit kan op basis van het uitgevoerde onderzoek (visuele inspectie) niet of onvoldoende in beeld gebracht worden. Volgens de Wnb is vervolgonderzoek verplicht om de wettelijke consequenties inzichtelijk te krijgen. Conform het vleermuisprotocol, waarin de methode beschreven staat waaraan dergelijk onderzoek moet voldoen, bestaat vervolgonderzoek uit minimaal vier bezoeken aan het gebied in de periode juni-september. Vaste verblijfplaatsen en vliegroutes zijn strikt beschermd. Op basis van de uitkomst van het vervolgonderzoek kan bepaald worden op welke wijze eventuele negatieve effecten verzacht of weggenomen kunnen worden door middel van het nemen van tijdelijke en/of duurzame maatregelen.

Sommige amfibieënsoorten benutten de buitenruimte van het plangebied mogelijk als foerageergebied en benutten de strooisellaag onder de beplanting mogelijk als winterverblijfplaats. Voor de in het gebied voorkomende amfibieënsoorten geldt een vrijstelling voor het doden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht dient de strooisellaag onder de opgaande beplanting buiten de winterrustperiode van amfibieën vergraven worden.

Sommige grondgebonden zoogdiersoorten benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied en sommige soorten bezetten vaste verblijf en/of voortplantingslocaties in het plangebied. Voor de in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten geldt een vrijstelling voor het doden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen nadere maatregelen genomen te worden.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en het slopen van bebouwing, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of Natura2000-gebied behoren. Er vindt geen areaalverlies van de EHS/Natura2000 plaats en de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS/Natura2000 worden niet aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Samengevat:

- Nader onderzoek verplicht naar de functie van het plangebied (verblijfplaatsen en vliegroutes) voor vleermuizen.
- Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.
- Strooisellaag vergraven buiten de winterrustperiode van amfibieën.

De wettelijke consequenties onder de Wnb zijn gelijk aan de consequenties die golden onder de Ff-wet.

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van het terrein van zorginstelling Sintmaheerdt in Tolbert. De voorgenomen plannen bestaan uit de sloop van de bestaande bebouwing in het plangebied en de nieuwbouw van zorgappartementen en woningen.

Natuurbank Overijssel is gevraagd om de wettelijke consequenties van voorgenomen activiteit op de flora- en faunawet en wet- en regelgeving t.b.v. beschermde gebieden te onderzoeken.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

De Ff-wet is op twee momenten in het proces tot realisatie van toepassing. In het kader van de beoordeling of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', dient de vraag beantwoord te worden of de voorgenomen activiteit uitvoerbaar is in het kader van de Ff-wet. Daarnaast dienen werkzaamheden in overeenstemming met de Ff-wet uitgevoerd te worden en dienen eventuele ontheffingen en ecologische werkprotocollen gevolgd worden.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdier-, vogel-, amfibieën- en vleermuissoorten.

Vleermuizen benutten het plangebied als foerageergebied, benutten de beplanting langs de randen van het plangebied mogelijk als vliegroute en benutten de gebouwen in het plangebied mogelijk als vaste verblijfplaats. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt de functie van het plangebied als foerageergebied niet aangetast, maar dat geldt mogelijk niet voor de aanwezige vliegroutes en verblijfplaatsen. De wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit kan op basis van het uitgevoerde onderzoek (visuele inspectie) niet of onvoldoende in beeld gebracht worden. Volgens de Ff-wet is vervolgonderzoek verplicht om de wettelijke consequenties inzichtelijk te krijgen. Conform het vleermuisprotocol, waarin de methode beschreven staat waaraan dergelijk onderzoek moet voldoen, bestaat vervolgonderzoek uit minimaal vier bezoeken aan het gebied in de periode juni-september. Vaste verblijfplaatsen en vliegroutes zijn strikt beschermd. Op basis van de uitkomst van het vervolgonderzoek kan bepaald worden op welke wijze eventuele negatieve effecten verzacht of weggenomen kunnen worden door middel van het nemen van tijdelijke en/of duurzame maatregelen.

Sommige amfibieënsoorten benutten de buitenruimte van het plangebied mogelijk als foerageergebied en benutten de strooisellaag onder de beplanting mogelijk als winterverblijfplaats. De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan allen vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten zijn licht beschermd en voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht dient de strooisellaag onder de opgaande beplanting buiten de winterrustperiode van amfibieën vergraven worden.

Sommige grondgebonden zoogdiersoorten benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied en sommige soorten bezetten vaste verblijf en/of voortplantingslocaties in het plangebied. De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan allen vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten zijn licht beschermd en voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen nadere maatregelen genomen te worden.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en het slopen van bebouwing, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Op basis van het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek kan de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit op beschermde soorten onvoldoende vastgesteld worden. Op basis van vervolgonderzoek naar de functie van het plangebied voor vleermuizen kan bepaald worden of de Ff-wet een belemmering vormt voor de uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of Natura2000-gebied behoren. Er vindt geen areaalverlies van de EHS/Natura2000 plaats en de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS/Natura2000 worden niet aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Samengevat:

- Nader onderzoek verplicht naar de functie van het plangebied (verblijfplaatsen en vliegroutes) voor vleermuizen.
- Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.
- Strooisellaag vergraven buiten de winterrustperiode van amfibieën.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van het terrein van zorginstelling Sintmaheerdt in Tolbert. De voorgenomen plannen bestaan uit de sloop van de bestaande bebouwing in het plangebied en de nieuwbouw van zorgappartementen en woningen.

Natuurbank Overijssel is gevraagd om de wettelijke consequenties van voorgenomen activiteit op de flora- en faunawet en wet- en regelgeving t.b.v. beschermde gebieden te onderzoeken.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

De Ff-wet is op twee momenten in het proces tot realisatie van toepassing. In het kader van de beoordeling of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', dient de vraag beantwoord te worden of de voorgenomen activiteit uitvoerbaar is in het kader van de Ff-wet. Daarnaast dienen werkzaamheden in overeenstemming met de Ff-wet uitgevoerd te worden en dienen eventuele ontheffingen en ecologische werkprotocollen gevolgd worden.

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie voor het planologisch proces en de uitvoering van de werkzaamheden.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan het Spant in Tolbert, gemeente Leek. Het ligt in de bebouwde kom, aan de westrand van het dorp. Het grenst aan de westzijde aan de Tolbertervaart en aan de overige zijden aan stedelijke bebouwing van Leek-Tolbert. Op onderstaande kaart wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving. Het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Afbeelding: Google Maps.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een terrein van een zorginstelling met woongebouwen en gebouwen voor dagbesteding. In het plangebied onderscheiden we bebouwing, erfverharding, gazon en opgaande beplanting in de vorm van bos en sierbeplanting. In het plangebied staan een achttal verschillende gebouwen. Dit betreft zeven vrijstaande gebouwen en één gebouw met vier zijvleugels. De gebouwen zijn gebouwd van baksteen en gedekt met betonnen dakpannen. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied in detail weergegeven.

De gebouwen staan in een parkachtige omgeving met gazon, siertuinen en landschappelijke beplanting in de vorm van elzensingels en gemengde loofhoutbosjes. Open water treffen we aan ten oosten en ten westen van het plangebied. In het plangebied zelf ontbreekt open water.

Detailopname van het plangebied. Luchtfoto: Google Maps.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het concrete voornemen bestaat uit het slopen van de aanwezige bebouwing in het plangebied en het bouwen van twee woonzorgcomplexen (zuid- en noordzijde van het plangebied) zoals aangegeven op onderstaande afbeelding (locatie 1 en locatie 2). Het tussenliggende terrein wordt ingericht als woonwijk met grondgebonden woningen. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (Bron: BJZ.NU).

De volgende werkzaamheden met een mogelijk negatief effect op beschermde soorten en gebieden worden uitgevoerd om tot het wenselijke eindbeeld te komen.

- Slopen bebouwing
- Rooien beplanting en weghalen erfverharding
- Bouwrijp maken bouwplaatsen
- Bouwen van zorgcomplexen en woningen
- Exploitatie van de woonzorgcomplexen en woningen

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en -gebieden. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen tijdens de sloop- en bouwphase

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname van (jaarrond) beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen
- Verstoren/vernielen van bezette vogelnesten of voortplantingslocaties
- Verstoren/verwonden/doden van beschermde soorten
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het zijn dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten en/of - natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. De gevolgen van de voorgenomen activiteit kan per soort (of soortgroep) sterk verschillen.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten wordt als lokaal beschouwd. Door uitbreiding van het aantal woningen neemt het aantal vervoersbewegingen mogelijk enigszins toe, maar daar staat een afname van het aantal vervoersbewegingen van het huidige gebruik tegenover. Ten opzichte van de huidige situatie betreft dit hooguit een kleine toename. Vanwege deze mogelijke beperkte toename, wordt de emissie NOX in niet betekenende mate beschouwd.

De kwantiteit en kwaliteit van oppervlakte- en grondwater wordt niet (duurzaam) beïnvloed, er vindt geen licht- en geluidsvervuiling naar de omgeving plaats. Mogelijk zijn tijdens de sloop- en bouwfase geluid, trilling en/of stof waarneembaar buiten het plangebied. Deze gevolgen zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het effect van de sloop, bouw en exploitatie van het plangebied is lokaal. Het onderzoeksgebied wordt daarom gelijkgesteld aan het plangebied.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied, de Ecologische Hoofdstructuur en waardevolle wateren.

4.2 Natura 2000-gebied

Natura 2000 betreft een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000.

De bescherming van Natura2000-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt niet in of direct naast een Natura2000-gebied. In een straal van drie kilometer rondom het plangebied ligt geen Natura2000-gebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt niet in, of direct naast Natura2000-gebied en de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op Natura2000-gebied. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed.

Conclusie

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' (als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing). De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden“ van de EHS waarbij we tevens zoveel mogelijk rekening houden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van de EHS is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde EHS-spelregels: herbegrenzing van de EHS, saldering van negatieve effecten toegepaste, evenals het compensatiebeginsel. Het „nee, tenzij“-principe en de overige spelregels is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. de EHS

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS behoren. Gronden die tot de EHS behoren liggen op minimaal 1,5 kilometer afstand van het plangebied. Op onderstaande kaart wordt de ligging van de EHS in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van de EHS nabij het plangebied. Het plangebied wordt met cirkel aangeduid. Bron: Synbiosys-Alterra.

Effectbeoordeling

Er is sprake van herontwikkeling van een perceel buiten de EHS met een lokale invloedssfeer. Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS worden door de voorgenomen activiteit niet aangetast.

Conclusie

Het plangebied ligt niet in – of direct naast gronden die tot de EHS behoren. De kernkwaliteiten en omgevingscondities worden door de voorgenomen activiteit niet aangetast.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of Natura2000-gebied behoren. Er vindt geen areaalverlies van de EHS/Natura2000 plaats en de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS/Natura2000 worden niet aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 25 mei 2016 tijdens de daglichtperiode onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Het gebied is visueel beoordeeld m.b.v. een verrekijker (Zeiss 10x40b) en er is gezocht naar sporen van beschermde dieren zoals uitwerpselen, smeerrandjes, nesten, verblijfplaatsen, ruiveren, prooiresten en pootafdrukken. Vogels zijn geïnventariseerd op basis van zicht en geluid. Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (bewolkt, lichte motregen, temperatuur +6 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 25 mei 2016
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2016)
- Waarneming.nl

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor floristisch onderzoek omdat slechts enkele vroege voorjaarsbloeiers bloeien. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan echter een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in ons land voorkomende broedvogelsoorten vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie en betekenis van het plangebied voor (broed)vogels.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren en het plangebied is beoordeeld op de mogelijke functies die het kan hebben zoals foerageergebied, rustgebied en voortplantingslocatie. Er is gekeken naar graaf-, vaat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, inclusief vleermuizen.

Amfibieën

Het onderzoeksgebied is onderzocht op het voorkomen van amfibieën en het plangebied is beoordeeld op de mogelijke functies die het gebied kan hebben zoals foerageergebied, overwinteringslocatie en voorplantingslocaties.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kevers en mieren omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde kever- en mierensoorten ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied komen mogelijk de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Amfibieën
- Grondgebonden zoogdieren
- Vogels
- Vleermuizen

5.3 Onderzoeker

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Deze onderzoeker is sinds 1988 actief met vogelonderzoek en voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit in heel Nederland. Hij heeft zich gespecialiseerd in onderzoek naar vogels en vleermuizen. Hij heeft ervaring op het gebied van vogelonderzoek, waaronder broedvogel-, winter- en trekvogelonderzoek en soortonderzoek aan roodborsttapuit en nachtzwaluw in de Achterhoek-Twente (RAS-project). Verder heeft hij in het verleden meegewerkt aan RAS-project steenuil in de ZO-Achterhoek. Daarnaast heeft hij ervaring met broedvogelonderzoek in Nederland, Wit- Rusland, Polen en NO-Spanje. Namens Sovon coördineert hij het onderzoek in de Achterhoek naar zeldzame- en kolonievogels en is hij coördinator voor de nieuwe Vogelatlas in het district Achterhoek. Naast vogelonderzoek onderzoekt hij jaarlijks 12-18 locaties op vleermuizen. Dit betreft zowel stedelijk- als landelijk gebied.

5.4 Resultaten

In onderstaande alinea's worden de resultaten van het onderzoek besproken. Alleen aangetroffen soorten of soorten met een functioneel leefgebied geheel of gedeeltelijk in het plangebied worden besproken.

Vleermuizen

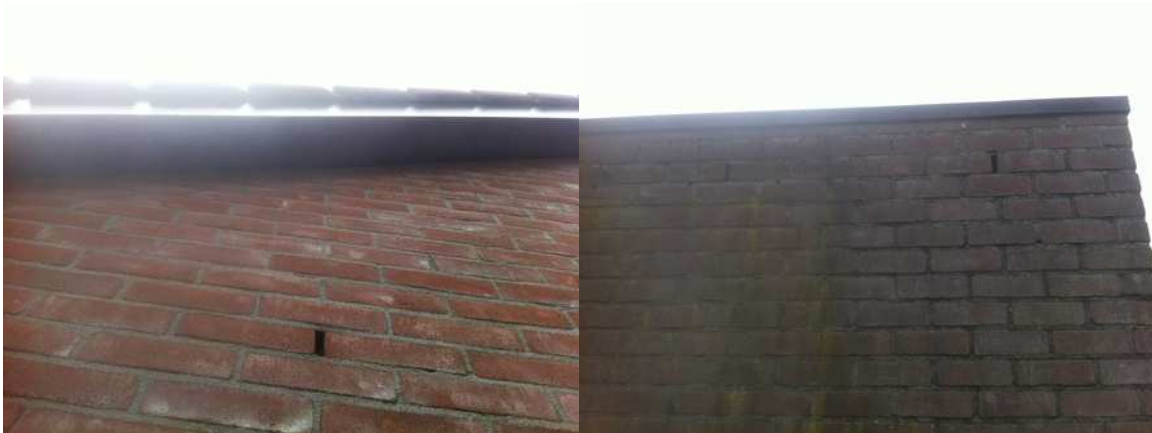
Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit verschillende aspecten. Zo worden verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes onderscheiden als essentiële onderdelen van het functionele leefgebied van vleermuizen. Op elk van deze onderdelen wordt in deze alinea ingegaan.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen verblijfplaatsen bezetten in gebouwen, bouwwerken en natuurlijke holtes in bomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen directe aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats in het plangebied bezetten. De gebruikte onderzoeksmethode (visuele inspectie) is echter ongeschikt om sommige verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen op te sporen, zoals verblijfplaatsen in de spouw, onder dakpannen, achter loodslabben en houten gevelbetimmeringen.

Veel gebouwen in het onderzoeksgebied beschikken over een geïsoleerde spouw, welke toegankelijk is via open stootvoegen. In sommige panden zijn deze afgesloten d.m.v. een stukje gaas, maar het

merendeel is open. Ook beschikken veel gebouwen over dakpannen met gevelpannen. De holle ruimte tussen de gevelpan en de windveer is een door vleermuizen veel gebruikte invliegopening naar een holle ruimte in het dakvlak of een hangplek achter de dakpan.

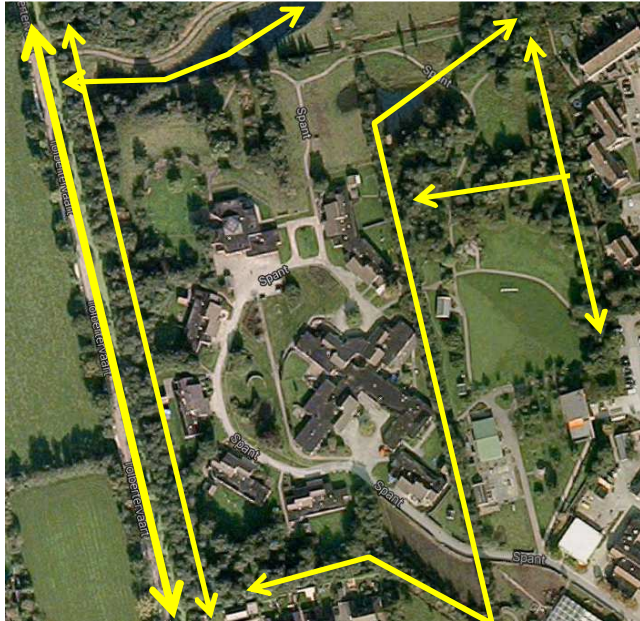
Eindpannen met overstek en open stootvoegen; potentiële zomerverblijfplaats voor verschillende vleermuissoorten. Foto: auteur.

Foerageergebied

Vleermuizen benutten hoofdzakelijk randen en kronen van opgaande beplanting, kruidenrijk grasland, heide, open water en oevers als foerageergebied. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer in het plangebied, is het aannemelijk dat sommige vleermuissoorten het plangebied zullen benutten als foerageergebied; specifiek de randen en kronen van de opgaande bomen. Daarbij gaat het mogelijk om lokaal voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Gezien het oppervlak, de inrichting en het gevoerde beheer, kan het plangebied enige betekenis hebben voor sommige vleermuissoorten. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit zal de kwaliteit van het foerageergebied mogelijk iets afnemen. Gelet op de aanwezigheid van andere gebieden met een parkachtige inrichting in de directe omgeving, zullen vleermuizen niet lijden onder de mogelijke afname van de kwaliteit van het plangebied als foerageergebied.

Vliegroute

Het plangebied kan beschouwd worden als een door opgaande beplanting omgeven groene kamer. Mogelijk benutten sommige vleermuizen de randen van het plangebied als vliegroute tussen verblijfplaatsen of tussen verblijfplaats en foerageergebied. Het onderbreken van vliegroutes kan er toe leiden dat sommige verblijfplaatsen geïsoleerd raken en vervolgens ongeschikt worden om gebruikt te worden door vleermuizen. Naast een fysieke aantasting, kan verstoring zoals beschijning door kunstlicht een vliegroute ook dusdanig negatief beïnvloeden dat deze niet meer benut wordt met mogelijk negatieve gevolgen voor bestaande verblijfplaatsen. Omdat het plangebied aan de rand van het dorp ligt, maken vleermuizen mogelijk gebruik van het plangebied om foerageergebieden buiten het dorp te bereiken. Op onderstaande afbeelding worden potentiële vliegroutes weergegeven.

Mogelijke vliegroutes van verschillende soorten vleermuizen in en rondom het plangebied.

Vogels

Er zijn in het plangebied verschillende broedvogelsoorten vastgesteld waaronder houtduif, merel, zanglijster, bonte vliegenvanger, ringmus, koolmees, pimpelmees, Turkse tortel, heggenmus, roodborst, zwarte kraai en ekster. Er zijn opvallend genoeg geen huismussen in het plangebied vastgesteld. De bebouwing wordt vanwege volume en bouwstijl niet als geschikte broedplaats voor de gierzwaluw beschouwd. De in het plangebied vastgestelde vogelsoorten nestelen in bomen, struiken, nestkastjes en in dichte vegetatie op de grond.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen, maar het is aannemelijk dat de buitenruimte van het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en meerkikker behoort. Deze soorten benutten de buitenruimte mogelijk als foerageergebied tijdens de nachtelijke uren en bezet mogelijk een winterrustplaats in de strooisellaag in singels en bosjes. Voortplantingslocaties van amfibieën zijn in het plangebied niet vastgesteld, wel net er buiten. Gelet op de beschikbaarheid van potentiële voortplantingslocaties in de directe omgeving, benutten mogelijk jaarlijks enkele tientallen amfibieën het plangebied als foerageergebied en overwinteringslocatie.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen en er zijn geen directe aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren duiden. Mogelijk behoort het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als veldmuis, bosmuis, egel, konijn, haas, aardmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis en bruine rat. Deze soorten benutten de buitenruimte in het plangebied mogelijk als foerageergebied, terwijl muizen (spec), bruine rat, konijn, mol en egel het plangebied mogelijk ook benutten als voortplantingslocatie en als overwinteringsgebied (egel). Grondgebonden zoogdieren benutten vooral opgaande beplanting als rust- en voortplantingslocatie.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten waargenomen en het plangebied wordt niet als functioneel leefgebied van andere beschermde soort(groep)en beschouwd.

5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek

Van het plangebied zijn geen historische gegevens bekend.

5.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

6.1 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, doden en verwonden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

6.2 Wettelijk kader per soortgroep

Vleermuizen

Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit verschillende onderdelen zoals verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. De wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit worden per onderdeel getoetst.

M.b.t. verblijfplaats

De bebouwing in het plangebied wordt als een potentiële verblijfplaats van vleermuizen beschouwd. Daarbij kan het gaan om een zomer-, winter- en paarverblijfplaats en/of een kraamkolonie. Mogelijk benutten meerdere vleermuissoorten de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn strikt beschermd en mogen zonder ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet niet verstoord of vernield worden. Ook mogen de vleermuizen zelf niet verwond, gedood of verstoord worden zonder ontheffing. Om het effect van de voorgenomen activiteit op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vast te kunnen stellen is aanvullend onderzoek verplicht. Een volledig onderzoek, conform het daarvoor geldende protocol, bestaat uit minimaal vier bezoeken aan het gebied in de periode juni-september. Op basis van nader onderzoek kan vastgesteld worden of vleermuizen een vaste verblijfplaats in het plangebied bezetten, om welke soorten en functie het gaat en hoeveel dieren gebruik maken van de verblijfplaats. Op basis van de uitkomst van het vervolgonderzoek worden vervolgstappen bepaald. Uitgangspunt van de Ff-wet is dat voorkomen dient te worden dat dieren verwond en/of gedood worden en dat verblijfplaatsen die verloren gaan gecompenseerd worden.

M.b.t. foerageergebied

Het is aannemelijk dat vleermuizen de buitenruimte in het plangebied benutten als foerageergebied. Deze functie wordt door de voorgenomen activiteit mogelijk enigszins aangetast, maar in de directe omgeving

lijken voldoende alternatieve foerageermogelijkheden voorhanden zodat de dieren geen schade ondervinden. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

M.b.t. vliegroutes

Mogelijk fungeert de opgaande beplanting langs de randen van het plangebied als vliegroute voor vleermuizen. Het weghalen van beplanting en lichtvervuiling door lantaarnpalen en woningen heeft mogelijk een negatief effect op de functie van deze beplanting als vliegroute.

Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd. Om het effect van de voorgenomen activiteit op deze mogelijk aanwezige vliegroutes vast te kunnen stellen is vervolgonderzoek vereist. Conform het onderzoeksprotocol dient het plangebied minimaal twee maal bezocht te worden om de functie van de beplanting vast te kunnen stellen. Dit onderzoek kan plaats vinden in combinatie met onderzoek naar verblijfplaatsen.

Vogels

Het is aannemelijk dat er ieder voortplantingsseizoen vogels nestelen in het plangebied. Daarbij gaat het om soorten waarvan uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en het slopen van bebouwing, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari. Nader onderzoek is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

De in het plangebied voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten staan allen vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen maatregelen genomen te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor grondgebonden zoogdieren. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

Amfibieën

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige soorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

Mogelijk bezetten amfibieën een winterverblijfplaats in de strooisellaag in het plangebied. In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd om de strooisellaag niet te vergraven in de winterperiode (november-februari) om amfibieën in winterslaap niet te verontrusten. De voorgenomen activiteit heeft verder geen wettelijke consequenties voor amfibieën. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Overige soorten

Er zijn geen andere soorten die een vaste verblijfplaats of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten.

Soortgroep	Functie	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Vleermuizen	vliegroute	Mogelijk diverse soorten	<i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Nader onderzoek verlicht
Vleermuizen	Verblijfplaats	Onbekend, mogelijk gewone dwerg-vleermuis	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren</i> <i>Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen</i>	Nader onderzoek verplicht
Vogels; algemeen	Nestplaats	div. soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren.</i>	Gebouwen slopen en beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels
Amfibieën	Foerageergebied, vaste rustplaats	Geen soorten van tabel 2-3	Algemene zorgplicht	Strooisellaag vergraven in actieve periode
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied en voortplantingslocatie	Geen soorten van tabel 2-3	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	n.v.t.	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

7. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdier-, vogel-, amfibieën- en vleermuissoorten.

Vleermuizen benutten het plangebied als foerageergebied, benutten de beplanting langs de randen van het plangebied mogelijk als vliegroute en benutten de gebouwen in het plangebied mogelijk als vaste verblijfplaats. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt de functie van het plangebied als foerageergebied niet aangetast, maar dat geldt mogelijk niet voor de aanwezige vliegroutes en verblijfplaatsen. De wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit kan op basis van het uitgevoerde onderzoek (visuele inspectie) niet of onvoldoende in beeld gebracht worden. Volgens de Ff-wet is vervolgonderzoek verplicht om de wettelijke consequenties inzichtelijk te krijgen. Conform het vleermuisprotocol, waarin de methode beschreven staat waaraan dergelijk onderzoek moet voldoen, bestaat vervolgonderzoek uit minimaal vier bezoeken aan het gebied in de periode juni-september. Vaste verblijfplaatsen en vliegroutes zijn strikt beschermd. Op basis van de uitkomst van het vervolgonderzoek kan bepaald worden op welke wijze eventuele negatieve effecten verzacht of weggenomen kunnen worden door middel van het nemen van tijdelijke en/of duurzame maatregelen.

Sommige amfibieënsoorten benutten de buitenruimte van het plangebied mogelijk als foerageergebied en benutten de strooisellaag onder de beplanting mogelijk als winterverblijfplaats. De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan allen vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten zijn licht beschermd en voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht dient de strooisellaag onder de opgaande beplanting buiten de winterrustperiode van amfibieën vergraven worden.

Sommige grondgebonden zoogdiersoorten benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied en sommige soorten bezetten vaste verblijf en/of voortplantingslocaties in het plangebied. De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan allen vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Deze soorten zijn licht beschermd en voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, verwonden en doden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van de algemene zorgplicht hoeven geen nadere maatregelen genomen te worden.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren van bezette vogelnesten kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd 'belang' wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en het slopen van bebouwing, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.

Op basis van het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek kan de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit op beschermde soorten onvoldoende vastgesteld worden. Op basis van vervolgonderzoek naar de functie van het plangebied voor vleermuizen kan bepaald worden of de Ff-wet een belemmering vormt voor de uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of Natura2000-gebied behoren. Er vindt geen areaalverlies van de EHS/Natura2000 plaats en de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS/Natura2000 worden niet aangetast. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Samengevat:

- Nader onderzoek verplicht naar de functie van het plangebied (verblijfplaatsen en vliegroutes) voor vleermuizen.
- Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode van vogels.
- Strooisellaag vergraven buiten de winterrustperiode van amfibieën.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

